

SLOVENSKI NAROD.

Slovenski Narod* velja:

V Ljubljani na dom dostavlj.	v upravnistvu prejemar:
celo leto . . . . . K 24—	celo leto . . . . . K 22—
pol leta . . . . . 12—	pol leta . . . . . 11—
četr leta . . . . . 6—	četr leta 5:50
na mesec . . . . . 2—	na mesec 1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Klerikalna stranka in uradništvo.

Klerikalec silno jezi, da je ogromna večina uradništva, državnega in zasebnega, v naprednih vrstah. Le kakšno kupljeno kreaturo s plačnim prepričanjem imajo v svoji sredi. Zato je tudi dien katoliški vodja zlasti po sramotnem porazu pri ljubljanskih občinskih volitvah začel bljuvati zveplo in ogenj na zavedne slovenske uradnike, ki imajo toliko samozavesti in uradniškega ponosa, da nečejo zleti sramotno v stranko, ki je zadala slovenstvu, slovenskemu uradništvu in učiteljstvu že toliko krivico.

Vprašanje je, ali je sploh mogoče, da bi pristopil dostojen, značajen človek h klerikalcem. Odgovor je odločno nikalen. Pri stranki, ki ima takšno vodstvo, ni prostora za ljudi, ki vedo, kaj je značaj. Komandan stranke je tisti dr. Šusteršič, o katerem je pred 10 leti izreklo sodišče laškovo sodbo, da ima od žlindre umazane roke. Istega mnenja je bil avstrijski parlament. Ko bi imel Šusteršič le trohico časti v sebi, bi bil moral takrat izvršiti političen harakiri. Načelnik stranke je tisti dr. Šusteršič, katerega je javno dolžil klerikalni uradnik, da ga je nogaviral, da bi izvršil dejanje, ki je v nasprotju z zakoni. In Šusteršič ga ni bil tožil. Iсти Šusteršič ima na vesti nebroj izdajstev. Stranka, ki trpi takega človeka na celu, zasluži le zaničevanje. Katoliška stranka, ki ima za voditev takega moža, ki se je svoječasno izražal javno, da mu farji smrde kakov, tako katoliška stranka se obsega sama. Ako bi Šusteršič sam spoštoval svojo stranko, bi se bil takoj po svojih častnih aferah umaknil v zasebnost. Pa kdo bi potem znašal možu tisočake in tisočake za brezkrbo življence? Veliki demokrat se vozi v spalnih vozovih in obiskuje kopališča, kamor si upajo le milijonarji. Dočim imajo napredni politiki od svojega javnega delovanja le škode, se klerikalni kolovodje bogate in žro sadove svojih narodnih izdajstev in žuljev zapeljanega ljubljiva. Šusteršič pomača je tista oseba, po kateri je krstil sedaj katoliški Makso Lillek svojega živalskega spremjevaleca. S tem je M. Lillek na draščen način pokazal zaničevanje in stud gospodu s Kamna, kateremu so že pred 30 leti prorokovali, da bo po-

stal vsled častilakomnosti in samopoštnosti iz liberalca »katoliški mož« in izdajalec svoje stranke. In uradniki, pošteni, vestni, značajni uradniki bi se naj oprijeli stranke, ki ji načeluje tak par nobile fratrū! Upajmo, da tako nizko ne pade naše uradništvo nikoli. O drugih voditeljih klerikalev nam pač ni treba govoriti, ker sta Šusteršič in Šuklje alfa in omega klerikalne stranke. Če govoríš s poštenimi duhovniki, kako morajo dovoliti, da Šusteršič, Šukljeti itd. tako sramotno profanirajo katoliško vero, ti poreko: »Mi vsi smo prepričani, da so ti ljudje poguba za našo stranko, toda nobeden izmed nas nima poguma odločno nastopiti proti tem špekulantom, ker bi ga ti po svojih emisarjih takoj moralno obglavili. Zanimljivo je, da ljudi, a pomagati si ne moremo, če prav bi si radi mi tudi, ker uvidevamo, da naprednjaki našo stranko prav radi teh ljudi po pravici sovražijo kot docela nemoralno in izdajalsko. —

Če nadalje pomislimo, kakšnih agitacijskih sredstev se klerikaleci poslužujejo, mora vsakomur postati jasno, da dostojen človek ne želi priti s klerikalnimi matadorji v dotočku, kamoli, da bi hotel postati stalen član one lepe družbe. Šusteršič je povabil omejene ženske v »Union« in jim pravil, da gre pri volitvah za Kristusa, za spovednike itd. Protiskupski falotstvo seveda ni orožja. Pač pa zasluži mož take moralne kakovosti neomejeno zaničevanje. Pri vsem tem pa si Šusteršič še napači praviti o napredni stranki, da je brezverska. Mi pa trdim, da človek Šusteršič sam, kolikor ga poznamo, nima iskrice Kristusove vere. So še potem v sredstva, da bodo na Dunaju natanko poučeni o »patriotični pobožnosti« klerikalcev. Šusteršič sam je javno oznanjal, da za pripadnost h klerikalni stranki ni potrebno, da bi bil dotočnik veren. In v resnici tudi odločujejo pri klerikalceh le nobožni brezverci in breznačajni okajenci. — Nekaj odpadnikov od naše stranke bodo pa klerikalci še zmerom lahko dobili. To so tiste kreature, ki so hoteli od naprednjakov služb, pa jih niso dobile. Ti junaki, ki so pri zadnjih obč. volitvah že vsi glasovali za klerikalce, kaj radi zabavljajo na napredni terorizem, ki se je takrat rodil v njihovih možganih, ki niso dobili zaželenih služb. Seveda potresajo takim trebuhtovcem klerikalci kmalu prosa ali jim pa vržejo kako kost v pečenkelčana usta.

smejujejo in v tistem trenotku je skočil iz vrste in je bežal po stranski ulici kar so ga nesle noge, bežal kar kor bi mu bile za petami vse peklenke pošasti, bežal, dokler ni bil na varneh.

»Rešen sem,« je zavzdihnil, ko je zopet prišel do sape »in raje skočim v Ljubljane ali pa se obesim, kar da bi se dal spraviti nazaj. V Alojzijeviču je tako, kakor bi zdrugega človeka zaprli v norišnico.«

Hodil je po Gradu, gledal na Ljubljano in čakal, da se zmrači.

»Zlodej vedi, če nimajo morda pravice me prijeti s policijo. Kaj neki imata oče in župnik Bradavica, da me hočeta posili napraviti za duhovnika. Nekaj tiči tu vmes. Neka skrivnost mora biti, zaradi katere me podajata. Če bi to izvedel, bi si že pomagal.«

Ko je nastala tema, je šel Tomaž v mesto in naravnost na stanovanje literata Kozogla. Objela sta se vsa ginjena in se poljubila in s celim štefanom dobrega evička blagovslovia obnovljeno prijateljstvo ter si prisegala zvestobo. In Tomaž je prisegal, da ga ne spravijo več v »fižol« pa če bi ga vlekli s štirimi pari volov.

»Toliko mi pomagaj, da me oče in župnik Bradavica ne bosta dala po policiji prijeti,« je rekel Tomaž. »Ti Kozoglavl se moraš seznaniti z

izhaja vsak dan zvečer izvzemski nedelje in praznike.

Inserat velja: petek prvi vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat po 10 vin. Pri večjih insercijsih po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 20 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

Slovenski Narod* velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto . . . . . K 25—	celo leto . . . . . K 28—
pol leta . . . . . 13—	pol leta . . . . . 13—
četr leta 6:50	četr leta 6:50
na mesec 2:30	na mesec 2:30

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravnistvo: Knaflova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Slovenski Narod* velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto . . . . . K 25—	celo leto . . . . . K 28—
pol leta . . . . . 13—	pol leta . . . . . 13—
četr leta 6:50	četr leta 6:50
na mesec 2:30	na mesec 2:30

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravnistvo: Knaflova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Politična kronika.

Vlada je sklenila ves kompleks vojaških predlogov v par dnevih, najbrže v sredo objaviti. Ta dan bodo predloge predložene tudi ogrskemu državnemu zboru. Vlada je imenja, da mora to storiti zaradi avstrijske javnosti, ki bi bila sicer šele po ovinkih, če Budimpešta poučena o predlogih.

* * *

»Budapesti Hirlaps poroča o novih določilih, ki jih vsebuje novi vojaški kazenski proces. Med drugim navaja sledeče: Pri glavnih razpravi se bodo pri razsojenjanju vrstili strokovni sodniki in častniki. Obdelzenec bo imel za svojo obrambo mnogo več sredstev na razpolaganje nego do sedaj. Tudi pri brigadnih sodiščih bodo smeli fungirati od obtožbe in preiskave popolnoma neodvisni zagovorniki. Celo v slučajih, kjer bo javnost popolnoma izključena, bodo imeli zaupniki pravice, prisostvovati razpravi. Sodba se bo morala vedno javno razglasiti.«

* * *

Ogrski trgovinski minister pl. Hieronymi je včeraj popoldne umrl na pljučnici. Njegov naslednik bo najbrže grof Tisza.

Iz Justhove stranke sta izstopila poslanci Roland Frater in Emil Maček, ker ne odobravata zvezos socialnimi demokrati.

* * *

Hrvatski sabor bo najbrže še ta mesec razpuščen. Tako vsaj poročajo opozicionalni listi. Ban bo sklical vse okrajne predstojnike, da mu poročajo o razpoloženju na deželi.

* * *

Rumunska vlada je včeraj predložila senatu zakonski načrt, s katerim se vlada pooblašča, da porazdeli med kmete zemljišča, katera je leta 1864. darovala cerkvi. Cerkvene blagajne, ki so do zdaj upravljale ta zemljišča, bo vlada na primeren način odškodovala.

* * *

Na Srbskem imajo zopet homatije. V Kragujevcu so iz onotnih vojaških tehničnih tvornic odpustili 150 delavcev, ki so se udeležili protivojaške demonstracije 1. maja ter pri tem tudi nekega častnika ranili. »Maček Journal« poroča, da nameravajo častniki kragujevske garnizije kolektivno izstopiti iz armade, če ne

Zasmehujoc žalostnega klovna sta Tomaž in Kozoglav sla dalje in brila nocev tod in tam. Njiju pozornost je obudil za Don Juan oblačen dolgin, ki je slonel o zidu in zeval.

»Ah, kako je tu dolgočasno,« je dejal ravno tedaj don Juan poleg nje, stoječemu Črnogorecu. »Že dve uricakam, da bi se kaj posebnega zgodoval, pa se nič ne zgodi.«

Tomaž se je takoj ustavil pred dolginom.

»Spoštovali naslednik velikega lahkoživeca,« je rekel modro, »tako je pač življence. Človek vedno čaka, da bi se kaj posebnega zgodoval, pa se nikoli nič posebnega ne zgodi.«

»Jaz sem vendar prisel semkaj, da bi se zabaval,« je menil don Juan.

»Če hočete zabavo, si jo morate sami ustvariti,« je rekel Tomaž. »Kaj mislite, da smo mi drugi prisli na maskerado, da bi vas zabaval?«

Dolgin je postal slabovoljen in je Tomaž in Kozoglavu priporočal, naj gresta naprej.

»Željam vam, da bi se izvrstno dolgočasili.« In obrnviši se do Kozoglava je rekel: »Vidiš — to hoče posnemati največjega lahkoživeca. Tak don Juan — kakor če bi telička zašil v levovo kožo.«

(Dalej prihodnjih)

V tako družbo pa ne spada pošten uradnik. In naj Šusteršič še tako fanatizira svoje amanca, naj se tako grozi, uradnik, ki spoštuje sanega sebe in svoj stan, ne pojde — o tem smo prepričani — v ono stranko, kjer dobivajo varno zavetje samo razni spekulantje in breznačajniki. — In vsak inteligent, zlasti pa uradnik, ki je volil cvet izdajalske stranke, slavna virtuoza v volinjih separijah, Kregarja in Stefeta, ter uskoka Maksa Lillega, zaslubi primerno zaničevanje vseh poštenih v spodobnih ljudi. Toda — umijmo si že roke, kateri si jih je nekoč Šuklje, ko se je pečal z osebo sedanjega svojega brata po prepričanju in značaju, dr. Ivana Šusteršiča.

C. kr. sodniki v Ptiju — not politični agitatorji in huiškači.

Ein Staatsbeamter berichtet die Beamtenfragen und hebt hervor, die ganze deutsche Bevölkerung müsse ein Interesse daran haben, dass möglichst viele deutschen Beamte in die vorhandenen Stellungen einrücken. Die deutschen Beamten haben auch immer stramm zu ihrem Volke gehalten.

Grazer Tagblattk. dne 2. aprila 1911. št. 113.

Zgoraj navedene besede je izgovoril neki sodni konceptni uradnik v Ptiju in pred osmimi dnevi povodom volinjega zborovanja v nemški hiši v Ptiju, kjer sta se prepričala za državnozbornski mandat mestne skupine Lipnica - Ptuj znani Schönerer Janez V. Malik in nadgeometri Rauter iz Lipnice. Nemški listi so zamolčali ime tega uradnika, ki je tako pronosil nastopil in posegl v volinj boj, gotovo iz edinega vzroka, da imena tega uradniškega petelinha ne bi izvedeli višje oblasti. Na ptujske Slovence je napravil tak oduren nastop aktivnega v Ptiju in za ptujski okraj službeno-čeha uradnika najmučnejši vtisk. Kako tudi ne? Ako se slovenski uradnik v takih okolnostih tako obnaša, ako na očitno ali pa tudi le prikrito simpatizira s kako slovensko politično stranko — hitro se ga zgrabi za ovratnik, dene in disciplinarno preiskava in konec vseh

koncev iz službe spodi ali vsaj kazenskim potom prestavi. Er wurde kaltgestellt — pisejo in se radujejo nemški listi v takih primerih.

Odkrito rečeno: nas je tako odkritost nemškega uradnika z zadovoljstvom in ponosom navdala, kajti

dobi armada popolnega zadoščenja. »Tribuna« smatra demonstracijo zoper vojaštvo kot posledico demagoške propagande. »Novo Vreme« pozivlje vlado, naj energično nastopi proti razširajoči se anarhiji. — Srbski uradni list objavlja kraljevi ukaz, s katerim se imenuje sekcijski načelnik v zunanjem ministrstvu dr. Mirroslav Spalajković za srbskega poslanika v Sofiji, državni arhivar dr. Mihail Gavrilović pa za poslanika na Cetinju namesto Petkovića, ki je bil umirovljen, ker ni zadostno informiral srbske vlade o albanski vstaji in o dogodkih v Črni gori.

* * *

O vstaji na Albanskem poročajo: Pri Sevacu se je vršil hud boj med vstaši in turškimi četami. Turki so se moralni umakniti. Znani albanski prvak Lekić se je usmrtil. Začetkom vstaje je bil na strani Turkov, pozneje je šel pa med vstaše, ki so ga pale z veliko nezaupljivostjo sprejeli. To ga je takobolelo, da je izvršil samomor. Med turškimi četami v Škadru se je začelo neko nevarno gibanje, ki se vedno bolj razširja. Upori so na dnevnu red. Vojaške oblasti postopajo z vso strogostjo. Pri Ipeku so Turki spalili več vasi in usmrtili enega izmed najuglednejših prvakov.

* * *

Maroški poslanik v Parizu El Mokri je bil iz Tangerja sledenja poročila o dogodkih v Fezu: Mehala pod poveljstvom Bremonda je na poselje sultanova napadla vstaše ter jih premagala. Vsled nastale noči niso mogli nadaljevati boja. Maglzen je sklenil, 28. aprila znova napasti vstaše, da jih popolnoma uniči. Na razpolaganje ima 7000 mož. — O maroški krizi se je izrazil španski ministarski predsednik Canelejas na pravnem poročevalcu časopisa »Petit Parisien« sledеči: Skrbim me struja, ki se pojavlja v časopisu in v prebivalstvu zaradi francoske ekspedicije v Maroko. Gotovi krogi menijo, da bi ta ekspedicija škodovala španskim interesom in španskemu vplivu. Ti si, ki tako mislijo in pišejo, ne poznajo temeljito položaja. Diplomatična molčanost mi brani, odkriti posameznosti špansko-francoskih pogojanij. Nedvomno se je pa na ta način vstvarilo sovražno razmerje, ki je odkrito obžalujem, ki bi je pa bilo otročje zakrivati.

Z Dunaja poročajo: Med nemško in avstro-ogrsko vlado so se glede maroškega vprašanja vršili pogovori. Dunajska vlada se v splošnem oziru popolnoma strinja s stališčem Nemčije. Nemčija bo na vsak način zahtevala, da ostane sultanova neodvisnost nedotaknjena. Že danes je bistven vzrok za nemire ta, ker je samostojnost sultanova postala popolnoma navidezna. Nemčija bo v hodoče za svoje ljudi skrbela in ne bo na noben način poverila Franciji evropskega mandata.

Iz Pariza poročajo: Maroška politika se bliža novemu fiasku. Vse radikalno vladno časopisje se umika in pozivlja vlado, naj splošno ne odpošlje vojaštva v Fez. Odločno postopanje Nemčije zelo vpliva in skoraj govorovo pride do ministrske krize.

* * *

Iz Meksika poročajo, da vlada tam anarhijo. Splošno menijo, da bo morale Združene države posredovati. Najbrže bodo pa ameriške čete le s privoljenjem kongresa prestopile meje.

Voljni imeniki za državnozborske volitve v Ljubljani so skrajno pomajkljivo sestavljeni: Neboj našti semičlenikov je izpuščenih.

Zato pozivamo nujno vse naše semičlenike, naj nemudoma preglejajo volilne imenike in se prepričajo, ako niso izpuščeni.

Voljni imeniki so razpoloženi na magistratu in v pisarni narodno-napredne stranke v Dolenciji hiši v Wolfsovi ulici.

Semicleniki, storite svoje dolžnost pravočasno, da ne izgubite svoje volilne pravice!

Štajersko.

Iz Celja. »Zvezno trgovino« sta kupila in te dni prevzela gg. Gorčar & Leskovšek, katera kot dobra trgovca priporočamo občinstvu. Več gled v inseratu.

Iz Celja. V soboto, dne 6. maja se vrši v mali dvorani »Narodnega doma« pogovor glede ustanovitve moške in ženske podružnice gospodarskega obrambnega društva »Branibor«. Govorita gg. J. Prekoršek in dr. K. Koderman. K obilni udeležbi vabi klub napr. slov. akademikov.

Drobne novice. Župnik Čepin v Razboru in kozliček. Te dni je prinesel kmet Franc Močnik župniku Čepinu v Razboru nad Zidanim mostom na prodaj kozlička. Pogajala sta se precej časa, ker se je zdel župniku kozliček predrag. Da bi kmeta omešal, mu je ponudil tobaka in klinček žganja. A kmet je odšel in prodal kozlička drugam za 4 krone dražje. Župnik je bil vsled tega tako razjerjen, da je od kmeta zahteval in dobil 40 vin. za zavžito žganje in tobak. Ta zgodobica kroži sedaj po celem okraju. — Čudna zadava. V Loki pri Zidanem mostu nabirajo za stavbo nove cerkve. Ko je umrl prejšnji župnik Skuherski, je bilo nabranih 34 tisoč kron. Od tedaj, tekom 8 let, se je neprestano nabiralo, a denarja je danes vendar komaj okrog 37 tisoč kron. O tej zagonetni zadavi so vedel faranom več povedati gosp. župnik Šket. — Umrl je v Hotinji vasi pod Mariborom posestnik Jože Dolar. Bil je nad 30 let občinski odbornik. — Prinaabori v Ptuju je bilo od 900 fantov, ki so prišli iz okraja na nabor, potrjenih 240. — Imenovan je pristav moške kaznilnice v Mariboru Rudolf Sertič za nadzornika v Begunjski ženski kaznilnici. — Zgora je hiša posestnika Drnška v Topolšici pri Šoštanju. Posestnik je bil zavarovan za malenkostno vsoto. — Razpisani je pri graškem poštem ravateljstvu 17 mest za sluge (skupina A) in sicer v Gradeu, Ljubnem, Lipnici, Mariboru, Beljaku in Celovcu. — Poštana oddaja se ustavovi dne 16. maja v Žusmu, okraj in pošta Smarje pri Jelšah.

Slovenci v Gradeu. Graški listi so priobčili končni rezultat ljudskega štetja v Gradeu. Skupno število prebivalstva znaša 151.778. Od teh je bilo 137.537 avstrijskih državljanov. Nemec je med temi avstrijskimi državljanji 135.902, Slovencev 1042 (1. 1900 1430), Čehov 228 (212), Poljakov 60 (58), Rusinov 46 (23), Srbo-Hrvatov 96 (73), Italijanov 161 (215). Vsi listi zaznamujejo »veselovest, da je število onih oseb, ki so si upale in smeje navesti slovenčino za občevalni jezik, znatno padlo. Zanimivo je, da ima v Gradcu 46.314 oseb navzrok tozad preuredbi domovinske pravice na Štajerskem izven Gradea. Ako računamo od te vsote nizko 20 tisoč na Sp. Štajersko, se vidi, kolika razlika je za nas v Gradeu glede ljudskega štetja po materninem in po občevalnem jeziku. Srbo-Hrvatov, Rusinov in Rumunov so našeli po obč. jeziku n. pr. 144, a v Gradeu je od civilnega prebivalstva 960 avstr. državljanov, ki imajo pravoslavno vero in pripadajo gotovo imenovanim trem narodnostim. Sedanji način ljudsk. štetja v Avstriji je res evropski škandal. Za spremembu bi se splačalo res obstrukcija, g. Šusteršič!

Koroško.

Podivjani napadalec. Delavec S. Fale iz celovške okolje je šel minulo nedeljo v Velikovec radi prevzetja nekega dela. Trst je cel dan v Ljubljaveni in se napotil šele proti vočeru domov. Na cesti v bližini Sinčavesi ga nenadoma in brez povoda napade od strani neki mlad fant in ga začne obdelovati z nožem. Prizadel riu je težke rane na glavi, na vratu in po rokah. Padel je na tla in obležal nezavesten v mlaki krv. Slučajno je prišel mimo neki kmet iz okolice, ga pobral in peljal nazaj v Velikovec, bičnega je iznobil zdravniški oskrbi. Čeprav je bržkotne napadalec isti, ki mora biti kak podivjan vlačugar. Oblasti nestrnno isčejo storilca, posebno ker tak človek ogrozi vso okolico in napravi lahko veliko zlata.

Trojico tativ, ki so združeni kradli po delavskih barakah v Št. Vidu ob Glini, so vjeli včeraj v nekem predmestju Celovca. Sodisje jih je že del časa brezuspodno zasedovalo. Pokradenega blaga so dobili pri tavoh le še prav malo. Sumi se, da imajo ostali del pokradenih stvari kratek, ali pa so že poprodali in denar zapravili.

Radi žaljenja cesarja so aretirali v Paterniou laškega podanika J. Coloto, ki je bil uslužben pri neki tamšnji žagi.

Ukradeno kolo. Hlapeu Jakobu Hohenwarterju je bilo ukradeno iz neke veže v Usnjarski ulici v Beljaku tam spravljeno kolo. Vredno je bilo 80 K in last njegovega gospodarja posestnika Pavša.

Primorsko.

Romantična »Divačka jama« bo v nedeljo, dne 7. maja t. l. čarobno razsvetljena od 3. do 6. ure popoldne. Ta dan nudi se slikeheremu ugodna prilika poleteti v Divačo, da si ogleda raznovrstne divno bleščeče skupi-

ne kapnikov, ki jih krije ta naš podzemeljski dom. Jams je oddaljen 15 minut od postaje Divača. Listki za vstop po 1. K se bodo dobivali pred vhodom v jamo.

Poletni najditelj. Iz Gorice se je peljal v nedeljo neki častnik 7 pešpolka v Kormin. Spremljala ga je tudi njegova soprga. V kolodvorski restavraciji sta v naglici pozabilo denarnico. Našel jo je točaj Vidani in jo oddal takoj načelniku postaje. V denarnici je bilo denarja in drugih vrednosti za 15.000 K. Častnika so brzojavno obvestili v Kormin in še isti večer je dobil izgubljeno denarico.

Vojški nabor v Trstu. Na nabor v Trstu je bilo klicanih 200 fantov, od teh jih je prišlo včeraj 186 in je bilo 42 odbranih, enega so poslali v garnitsko bolnišnico, ker je na sumu, da se je hotel izmazati.

Mladi so začeli. Trije mladi fantiči, najstarejši ima 12 let, so kradli jajca v neki vili na Korzu namesto da bi šli v šolo. Policija pa je te tri nadnebne mladenice prijela in jih izročila staršem s primernim pripočilom.

Aretacije. Ko je dospel v Trst parnik »Maria Teresa« iz Aleksandrije, so izročili redarjem 36letnega Ivana Faturja, ki je bil pobegnil iz prisilne delavnice v Ljubljani in ki so ga iskali tudi kot vojaškega beguna. Fatur je izvršil v Aleksandriji tudi več tatvin. Drugi tiček je 47letni pek Andrej Trafeller iz Ptuja, ki se je splazil v Aleksandriji na ladjo, da se tako brezplačno pripelje v Trst.

Predržen uzmovit. K Jakobu Čoku iz Barkovlj je predvčerajšnjem na trgu za seno v Trstu stopil mož in mu iztrgal iz žepa uro in verižico. Na Čokovo vpitje se je posrečilo še pravofašno predzravnega uzmoviča aretirati in so spoznali v njem že neštetokrat zaradi raznih prestopkov in zločinov kaznovanega Jurja Gorjupa.

Samomor. Včeraj ob 4. zjutraj je videl neki redar pod mostom državne železnice v Montebellu pri Trstu nekega moškega naslonjenega s hrbotom na zid. Redar je najprej pozval dozdevnega zaspanca, da naj vstane, ker pa to ni nič pomagalo, ga je prijet za ramena, se pa kaj hitro preprečil, da ga ne bo več zdramil. Poklical je zdravnika, ki je konstatiral, da je mož mrtev in ga dal prepeljati v mrtvašnico. Nedaleč od mrtvega so našli stekleničico, v katerej je bilo še nekaj fenilne kisline. Mrtvi je bil kakih 22 let star in elegantno oblečen. V njegovih žepih so našli tobakiro z začetnicama S. G. in denarnico z majhno vsoto denarja.

Ustrelili ljubimca svoje žene. Neki 36letni Fr. Corretti iz Maribora je že dva meseca ločen od svoje žene, ki ima gostilno v Reki Via St. Modesto. V torek je nenadoma vstopil v gostilno svoje žene. Ko je zagledal pri mizi 28letnega Mat. Barbisa, katerega sumi kot ljubimca svoje nezveste žene, je potegnil revolver in ustrelil. Zadel ga je v sredo prsi, krogla mu je prodrla pljuča in smrtnoranjenega so odpeljali v bolnico. Rana je smrtna in je malo upanja, da bi okreval. Corretti je po zločinu zbežal, toda kmalu nato se je vrnil in sam javil policiji.

Imenik za državnozborske volitve je na vlogu v posvetovalnicu na mnogo volumni in duračevati, opozarjam naše semičlenike, da se prepričajo, če so v imeniku.

Dnevne vesti.

+ Dopolnilna državnozborska volitev v Ljubljani. Za to volitev, ki bo dne 16. t. m., kandidira narodno-napredna stranka prof. Jožef Reiner. Tudi klerikalci in Nemci so že postavili svojega kandidata. Klerikalni kandidat je dr. Vinko Gregorić, ki je že pri tolikih volitvah propadel, da tega že vajan in ne bo prav nič zameril, če ga puste volilci tudi sedaj na cedilu. Nemci kandidirajo dr. Egerja. Sicer vedo, da je nemška zmaga popolnoma izključena, a radi bi dosegli, da bi bila potrebna vsaj ožja volitev, da bi zopet pisarili po nemških listih: glejte, v Ljubljani so Nemci že zelo v tehnici, Nemci so močan faktor. Vlada sliši take stvari kako rada, saj ji daje to povod, da pošlja čedilje več nemških uradnikov v Ljubljano in pospešuje z vsemi močmi naseljevanje Nemcev v Ljubljani. Za slovensko stvar bi bilo velike važnosti, da zmaga narodno-napredni kandidat prof. Reiner takoj pri prvi volitvi, kar je mogoče, če store vsi volilci in agitatorji svojo dolžnost.

+ Odhaljeni dr. Hočevar. Pred štirimi leti so klerikalci vjeli dr. Janko Hočevarja v svoje zanke in ga spravili vkrko-mokronoški okraj v državni zbor. Takrat je bil dr. Janko Hočevar bogat mož in njegova teata-millijonarka ga je imela rada in mu je hotela zapustiti svoje veliko imetje. Dr. Janko Hočevar, mož v najlepših letih, si je takrat želel dela, saj je želel prilike, da bi mogel svoje moči posvetiti občini koristi in se je dal pregovoriti ter je iz klerikalnih rok sprejel mandat za državni zbor. Duhovniki so ga dvignili na ščit, dasi so vedeli, da je naprednega mišljenja. Nam je takrat ta in oni zamerili, da prestopa dr. Hočevarja v klerikalni tabor nismo primerno ožigali. Misimo pa že takrat slutili, da so klerikalci zvabili dr. Hočevarja iz nečistih namenov na svojo stran. Že takrat smo na razna očitajoča pisma, zatočaj ne napravimo obračuna z odpadnikom, odgovorili: Klerikalci hočejo dr. Hočevarja spraviti od tete, spraviti ga hočejo iz Krškega, da bi bila teta osamljena in da bi župnik Renier dobil njen premoženje v roko. Takrat smo na očitajoča pisma pisali somičljenikom: Verjemite, dr. Hočevarju bo še krvavo žal, da se je vdal klerikalcem. Naše slutnje so se izkazale kot resnične in naše besede so se izpolnile. Dr. Hočevar je izgubil svoje premoženje in premoženje njegove te je prišlo v druge roke, ne v njegove. Župnik Renier živi z denarjem, ki ga je pridobil dr. Hočevarjev stric, kavalirski živiljenje na Dunaju in je gotovo ponosen na satansko zivot, s katero je dr. Hočevarja spravil s Krškega in se smeje ljubljanskemu škofu, ki je misil, da lovi župnik Renier denar ranjke Hotschevarice zanj, med tem ko ga je župnik Renier lovil zase. Danes je dr. Hočevar mož brez imetja. Danes nima za klerikalce nobenega pomena več in zato so ga odslovili. Nič več ga ne kandidirajo. In dr. Janez Evangelist Krek je prevezel nalogu, da mu piše odslovilno pismo. Duhovniki so dr. Hočevarja postavili za kandidata in duhovniki so ga zdaj odslovili. Dr. Šusteršič namreč je bil pred štirimi leti na sprotni kandidat dr. Hočevarja, a duhovniki so dr. Šusteršiča prisili, da se vdal. Dr. Šusteršič je tekrat zastopal stališče, da je dr. Hočevar naprednjak, a duhovniki so rekli, da to nič ne dene, zatočaj bilo jim je samo za denar dr. Hočevarjeve te. Zdaj je denar v žepu župnika Reniera in zato so dali duhovniki dr. Hočevarju slovo: V lepi, prijazni obliki. Dr. Krek je pisal dr. Hočevarju dolgo pismo, nakičeno s počitnimi floskami. S težavo je spisano to pismo. Krek je hotel vanj viliti nekaj čustvenosti, rad bi obudil menje, da je klerikalni stranki žal za dr. Hočevarja, ali iz vsakega stavka odseva samo hladna preračunjenost. Pismo ima namen, vzbudit menje, da klerikalci vsled slabih razmer, v katere je prišel dr. Hočevar, svojega dosedanjega poslance ne morejo več kandidirati in da dr. Hočevar samo želi, naj bi postal preprosti župnik Hladnik njegov naslednik. Klerikalci so dr. Hočevarja s evelicami zasuli in ga vrgli pod kap.

+ Dalmatinski Hrvati proti dr. Šusteršiču. »Pučka Sloboda« piše: »Ko jih je Dalmacija odprodila od sebe, ko so uvideli, da ne morejo zapeljati naroda v imenu vere, ko so opazili, da jim tone ladja pod nogami, kaj so storili ti pravaški junaki, da bi se dokopali do gospodstva nad našrom? Storili so to, kar še ni zagrezala nobena druga stranka: Prodali od njih vodilno glavu.« Št. Vid je včeraj govorili, da so oni najboljši Hrvati, da nečejo imeti nobenega posla z Avstrijo in da bodo Hrvatski izvajevali svobodo, a danes poljubljajo ti otočni vitezovi roke hlapev dunajskih črnihov, ki so v Avstriji najpodlejša stranka in ki najbolj sovražijo nas Hrvate in Srbe. Njihov zamorec Šusteršič, imenovan Žlindra, potuje križem po Dalmaciji s polno torbo od enega do drugega pravka črne stranke, ki je izdal narod in se sedaj ne more več imenovati stranka prava, marveč stranka prodana. Ali se bo dalmatinsko ljudstvo dalo vjeti v mrežo prodanih strank? Pošteno dalmatinsko ljudstvo tega ne bo dovolilo. Takšne sramote ne bo trpel v teško sreča hrvšča.«

+ Bodoči kočevski državni poslanec bo grof Barbo. Pri zadnjih državnozborskih volitvah je bil na Kočevskem hud boj. Klerikalci so namreč postavili svojega kandidata in bi bili z njim gotovo zmagali, da ni bil njegov protikandidat kočevski vojvoda knez Auersperg. Zdaj pa ne bo nič boja.

Thalerja in se tudi udeleži tekme v Turinu, da nastopi, v slučaju da eden izmed glavnih tekmovalcev ne bi mogel nastopiti. Tekmovalne vaje, kar so jih predstavljali vrli naši Sokoli, zahtevajo kar največje pazljivosti in železne eneržije telovadcev. Pa tega smo vajeni pri naših Sokolih in zato tudi prav nič ne dvomimo, da si bodo priborili na mednarodni tekm odlično častno mesto. Telovadba je obsegala v prvi vrsti proste vaje, potem telovadbo na drogu in na bradlj, skupine na bradlj in plezanje. Zlasti skupine na bradlj so s svojo precizno eksaktnostjo naravnost fascinirale občinstvo. Po končani telovadbi in ob sestopu so dame obspale telovadce s cvetjem v priznanje njih trudopolnemu delu in v spodbudo, da zastavijo vse svoje sile, da pribore slovenskemu imenu in Sokolstvu tudi na tujih tleh zasluženo priznanje. Strokovne ocene se vzdržujemo, ker mojstra vajenec ne sodi, prepričanje pa smo dobili, da se bo slovenska vrsta vračala s ponosom v Ljubljano.

Football - tekma v Ljubljani. Dne 7. maja priredi ljubljansko srednješolsko moštvo z moštvom tržaške gimnazije in realke tekmo, ki se vrši na igrišču v »Tivoli« točno ob 3. popoldne. Akotudi je ljubljansko občinstvo kazalo že lani mnogo zanimanja za football - šport, pričakovati je pri nedeljski tekmi še večjega obiska, ker je to prvič, da obiše Ljubljano kak tuj klub. Zato opozarjam na to tekmo tudi naše amateur - fotografje. Vsem gledalec pa naj velja prošnja, da naj ne hodijo v igrišče in se sploh podvržejo naredbam reditev, katere znači bel trak z rdečo zvezdo. Tekma, ki se prične točno ob treh, traja sto minut, tako da bo končana kmalu po pol 5. Čas je tako ugoden, da naj nihče ne zamudi prilike, pričestovati tekmi, kjer se bodo prvič merile slovenske moći s tujimi!

Za nedeljsko football - tekmo v Ljubljani je sestavljal tržaški klub naslednje moštvo: vratar Štokel, brancilec Brovedani in Nemeth I., srednji krilec Rajgelj, levi Butkovič, desni Wald. Srednji napadalec Camber, levi skrajni Kummer, desni skrajni Machne, leva zveza Čibe, desna Nemeth H. Proti tem pošle ljubljanski klub svoje igralce: vratar Dolenc Joža, branilec Jankovič Fran in Kobler Vladimir, srednji krilec Hiti Vinko (načelnik ljubljanskega moštva), levi krilec Kušar Ivan, desni Dolenc Edvard. Srednji napadalec je Betetto Evgen, skrajni levi Brem Franc, skrajni desni Valášek, leva zveza Lavrenčak Viktor, desna Vadnal Adolf. Sodnik pri tekmi je načelnik tržaškega moštva, gosp. profesor Makso Machr.

Ljubljanska kreditna banka naznana, da izplačuje vloge hranilnih knjižic »Glavne posojilnice« do zneska 300 K le še do 12. maja t. l. ker se s tem dnevnem zaključi sodnijsko priglaševanje. Opozarjam torej vse one posestnike takih hranilnih knjižic »Glavne posojilnice«, ki tega dosedaj niso še storili, da pravočasno dvignejo hranilno vlogo.

Umrla je v Spod. Šiški gospica Hedvika Soršak v starosti 20 let, hči gospoda Vinko Soršaka, krojaškega mojstra. Počivaj v miru!

Samomor umobolnega. Dne 3. maja popoldne se je obesil na Studencu tam oskrbovan penzioniran nadučitelj L. Z. na zvito rjuhu, ki jo je pritrdil za mrežo na oknu. Bil je vedno melanholičen in si je hotel že doma večkrat vzeti življence.

Ciganska nadloga. V Nadgorici pri Domžalah je bil posestnik Lovrencu Šešku ukraden 120 K vreden voz in 30 K vreden komat. Tatvine je sumljiv nek okoli 50 let star, bolj majhen čokast in bradat cigar, ki je imel s seboj tri otroke v starosti od 3-5 let.

»Vroča kri«. Opozarja se, da se igra danes v kinematografu »Ideal« izvirna drama iz življenga »Vroča kri«, katere natancen popis smo že včeraj objavili. Predstavlja se samo včeraj, vsako uro ob 7. naprej in imajo vstop le odrasli.

S ceste. Ko je posestnikova hčerka Frančiška Brglezova iz Ilovice peljala v mesto mléko, je prišla na Karlovski cesti med električni in tovorni voz nekega voznika. Pri tem sta se konja splašila in podrla dekle in voziček. Pri tem se je polilo vse mléko, Brglezova je pa zadrabila po nogah in rokah znatne telesne poškodbe. Tudi konja, ki sta padla čez voziček, sta se poškodovala po nogah.

Pogreša se samski trgovec Ernest Gauger, roj. 5. novembra 1880 v Esslingenu na Nemškem. Pogrešane je 1 m 65 cm visok in se sumi, ker je nekoliko omoten, da se mu je pripetila kje kaka nesreča. Kdor bi vedel o njem kakde podatke, naj jih čim preje sporodi policiji.

Kravo privezal za ušesa. Včeraj popoldne je gnal nek delavec po Gospodki ulici kravo, kateri je pred neko žganjarijo navil okoli ušes vrv ter jo potem privezel k zidu, sam pa šel nad jeroš. Stražnik ga je pozneje

primoral, da je moškar vzel vrv kravi z ušes in jo ovil okoli vrata.

Nočna idila. V soboto so se ga bili trije zaljubljeni tako našrki, da jih je ob 3. zjutraj Amor zapeljal v Wolfovo ulico, kjer so zapeli pod nekim oknom »ubrano« podoknico. Ker pa ta koncert ni ugajal specifičnost sostenovalcem, še manj pa stražniku, zato mu je ta napravil takoj konec. Cel koncert se bo še pri pristojni oblasti »prestudiral«.

Prijet prisiljenec. Kakor smo že poročali, je dne 19. aprila pobegnil od dela pri vili gosp. Kollmannu prisiljenec Jožef Friderik Kopper, katerega so pa že dne 22. aprila v Logatu prijeti in priveli zopet nazaj v hišo pokore.

V znamenju alkohola. Predvčerjšnjim popoldne so v Zvonarski ulici pasanti našli pol slečenega alkoholista Alojzija Marinčiča, katerega je dal nato stražnik odpeljati z zelenim vozom v šepovko.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljalo iz južnega kolodvora 39 Slovencev na Solnograško, 64 Hrvatov pa je šlo v Buks in Eger.

Izgubljeno. Posestnikov sin Fr. Komš je izgubil črno usnjato denarnico srednjo vsoto denarja. — Šivilja Franciška Gorjanec je izgubila zeleno usnjato denarnico srednjo vsoto denarja. — Zasebnica Marija Triller je izgubila zelen svilnat dežnik. — Risar Ludovik Stricelj je izgubil usnjato denarnico v obliki zvezde. — Barbara Zakrajšek je izgubila zavitek, v katerem je imela 3 metre svilnatih trakov.

Pozabljeno. Pri včerajšnji prireditvi turinske tekmovalne vrste je nekdo pozabil svilnat moški dežnik v sokolski telovadnici. Oglasili se naj pri služi.

Znano gostilno na Rimski cesti št. 11 prevzame in otvoril v soboto, dne 6. maja gospa Marija Dražila, sočaga gosp. Ivana Dražila. V sobotu včeraj in nedeljo cel dan je vinski poskušnja. Več v današnjem inseratu.

Volilci vodmaškega okraja
ne zamudite reklamacijskega roka za državnozborske volitve.

Volilni imenik
bo razpoložen v društvenih prostorih »Političnega društva za vodmatski okraj« Jenkova ulica 7, v petek popoldne ob 3. ure naprej do 8. zvečer.

Reklamacijski rok poteče s 6. majem.

Društvena naznanila.

»Sokol I.« ima v nedeljo popoldne pešizlet preko Golovca na Laverco. Zbiramo se pred društvenimi prostori v Ilirske ulici. Odhod točno ob 2. Izleta se udeleži tudi br. društvo »Sokol II.« in odsek Moste, namenjen pa je tudi vsem sokolskim rodbinam in sploh prijateljem sokolstva. Pridite vsi, ki ljubite čisto naravo in bodro sokolsko družbo. Z včerom smo že v Ljubljani.

Pevska župa za Ljubljano in okolico ima v soboto, dne 6. maja ob 8. zvečer v pevski dvorani »Glasbene Matice« svojo ustavljeno skupščino z dnevnim redom: 1. Predavanje prof. dr. Pavel Kozine: »o grlu«; 2. volitev predsednika, podpredsednika, župnega predsednika ter dveh pregledovalcev računov; 3. določitev župnega letnega prispevka; 4. sklepanje o razlaganju § 23 župnih pravil, ozir. spopolnitve tega določila; 5. slučajnosti in nasveti. — Vabljenia so vseh pevske društva iz Ljubljane in okolice, posebno pa vsi pevci in pevke k polnoštivalnim udeležbi. Pevska društva naj čim preje odgovore na okrožnico!

Društvo inženirjev v Ljubljani vabi na svoj ustanovni občeni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 7. maja t. l. v gornji dvorani hotela Union. Začetek ob 10. dopoldne. Dnevni red: počelo pripravljalnega odbora, volitev odbora in društvenega soda in slučajnosti.

Kam pojdemo v nedeljo zvečer? Tega vprašanja ni težko rešiti. Saj ti vsak zaveden Slovenc in Slovenska gotovo pride v nedeljo, dne 7. maja v arenu Narodnega doma, kjer prirede dramatični odsek nar. soc. izobraževalnega društva »Bratstvo« zabavni večer. In ne bo nobenemu žal, da je posetil ta večer, kajti zavarte tu ne bo manjkalo. Poleg tega se uprizorita dve igri. Prva je »Čitalnica pri branjevki«, druga pa »Raztresenca«. Zraven tega pa poje g. Trebar kpletel o »Zvitem Jaku«. Po igri je pa ples in prosta zabava. Vstopina je zelo majhna in sicer samo 30 vin. Vrati se pri pogrnjenih mizah. Zadetek je točno ob 7. zvečer. Torej v nedeljo vsi v Narodni dom.

Pravda.

Koncert »Glasbene Matice«. Kakor smo v zadnji novici, nanašajoči se na koncert »Glasbene Matice« poudarjali, da se med Slovenci pojavlja vedno več reproduktivnih umetnikov, tako še z večjim veseljem lahko ponazarjam, da se je v zadnjih letih število produktivnih glasbenih umetnikov pri Slovencih pomnožilo in da imamo sedaj že veliko koncertnega izvajanja vrednih, izvirnih slovenskih skladb. Dočim smo v prejšnjih desetletjih s strožjim merilom, mogli sestaviti komaj par koncertnih vsporedov, smo sedaj skoraj v zadrugi, katero delo bi prej izvajali. — Veliko so k temu pripomogli koncerti »Glasbene Matice« v zadnjih 20 letih, ko so se izvajala poleg domačih dobrih del tudi svetovna glasbena dela. — Skladatelji kakor tudi koncertno občinstvo se so na teh klasičnih in modernih delih izobraževali in zanimivo je, kako se je po več kot desetletnem koncertnem delovanju, začela dvigati kompozicija domačih skladateljev na vedno višjo stopnjo in pojavila se so polagoma nekatere dela domačih skladateljev, ki se približujejo vedno višjim idealom umetnosti. — Omenjam imena: Jenko, Ipavie od starejših in od mlajših Lajovic, Krek, Adamič in drugi. — Poleg a capella zborov, v katerih so doslej slovenski skladatelji pokazali največjo moč, se pojavljajo tudi koncertna dela s težjim tehničnim aparatom, s solisti, velikim zborom in orkestrom. Omenjam to samo Lajovičev »Gozdna samota«, njegova simfončna dela, Foersterjev »Turki na Slevici«, lansko leto Sattnerjevo »Jeftejeva prizega in letos Parmovo balado »Povodni mož«. Skladatelj Parma se je začel že pred 5. leti batiti z mislio, kako bi uglašbil prekrasno Prešernovo balado o »Povodnem možu«. Več let je nosil idejo, kako bi mogel ustvariti delo, ki bi v glasbenem smislu moglo izražati vso klasično poezijo Prešernove pesnitve. Čimbolj se je vglabil v snov balade, tembolj so se mu odgrinjale scene in čustvena vsebina krasne balade. — Delo je zloženo za mešan zbor, 2 solista in orkester. Priprovedovalni del je prevzel zbor, vlogo »Urška« soprani, vlogo »Povodnega moža« tenor in scenično vsebino združen: s čustvovanjem oseb in izražanjem ideje — orkester. Skladatelj se dolgo časa ni mogel odločiti, kateremu glasu naj poveri vlogo »Povodnega moža«. Navadno se misli, da bi bilo primerno, poveriti vlogo basistu, ampak Prešeren ga slika kot zaleda mladič, junaka, ki — »enac ga pod solncem mu ni korenjak« in ki se vanj zaljubijo vsa dekleta — »želi si plesati z njim deklica vsaka, omreži ga Urška lepa želi. — Skladatelj se je že iz teh razlogov odločil poveriti vlogo »Povodnega moža« tenoristu. Delo je organična celota, ki mu je podstava glavni motiv »Povodnega moža«. Uvod prične s tem glavnim motivom, nastopi prvič v milem izrazu, ki stopnjuje v silnejši izraz in postane dramatičen. Ta motiv igra v celem delu veliko vlogo. Vselej nastopi, kadar je govor o povodnem možu. Posebno izrazitivo, naravnost z demoničnim izrazom se pojavlja ob viharju, ki ga provzroči povodni mož. Ta je zapletal z Urško namreč tako divje, da so vsi navzoči »ostrmeli« in godci prenehali »igrati«, ker so ob čudežu godcem roke zastale. — Prvi motiv izraža demoničnost povodnega moža, drugi pa slika sceno neprestanega plesanja njegovega ob Ljubljani, gubeč se v daljino — v podvodno kraljestvo, iz katerega se sliši piskanje na trsnem piščal. Že v uvodu si stojita nasproti dramatičen izraz glasbe v pozavnah, trompetah in rogovih, ter plesni motiv v lesnih instrumentih. Ta se v zmanjšanih motitvih oblikah izgublja v daljavi. — Ko je orkestralni uvod v glavnem skiciral vsebino balade, prične zbor s prijaznim pripovedovanjem iste. Poučarjati je, da se skladatelj namesto poslužuje takih melodičnih oblik, ki so po duhu zložene v narodnem slogu. Omenjam melodičnih postopov na nekaterih mestih besedila n. pr. 1. »Ko najbolj iz zvezd je danica svetla«, 2. »Mnogtere device, mnogtere ženice«, 3. »Ker Urški srce se je ljubega vdalo«, 4. »Kar slišalo moških okrog je slovet, skušala jih v mreže razpete je vjet«, 5. »Bila je kraljica njih Urška brhka«, 6. »Jih dokaj jo prosi«, 7. »Že solnce zahaja, se mrak približuje«, 8. »Že sedem odbila je ura in čez...« 9. »Zeli si plesati z njim deklica vsaka«, 10. »Posnetek knečkega plesa v štirih taktih.« Dočim zbor pripoveduje, izraža orkester v raznih instrumentih, posebno v flavitih, gizdavost in koketnost lepe Urške. Visoko stojec danico na nebuh izražajo prve vijoline v silnih višinah in se vsa glasba, specijalno nagajost Urške, naravnost imenitno prilaga besedilu pesnitve. Takisto je spominjanje taktu utemeljeno še v

besedilu. Zelo vmesen je v svojem izrazu stavak »že solnce zahaja, se mrak približuje« ter vzbuja bitje ure sedem, med petjem istega, prelepo ubranost. Ko pripovedujejo basi kakor se »Urška ozira in plesavca sibira,« je glasba bolj temno demonična izraza, ker se v nekaterih momentih kaže povodni mož kot zel duh. Po besedah »junak,« »korenjak« se v silni moči in grozi zatropi z demoničnim izrazom motiv povodnega inoga. Želja deklic po plesu pa je ljubko izražena v počasnem valčkovem tempu. Nastopi povodni mož. Galanten plesalec je in vrl kavalir. V tako prikupnih, melodičnih spevih nagovarja Urško na ples. Po dovršenem njenem ogovoru izraža orkester v goležu milino in ljubezen njegovo do Urške ter ljubko smehljanie in zapestjivo dobranje Urške povodnemu možu nasproti. Mogočen motiv povodnega moža zadoni, ko se dogovorita za ples, kot nekako zmagošlavje, nakar se takoj prične ples. Le ta je ena najsrcenejših invenčij skladbe. Zaslužeta se v silnem diru, ki ga označuje glasba izvrsno, drveč neprestano naprej. Godci igrajo na ples. Izvrstna je ta godba. Neprilstno stopnjejo basi dva postopa v smislu jugoslovenskega kola, protimotivi pa slikajo ples v daljavi. Sunki trobent izražajo vmes strab, ki prešine vse navzoče ob pogledu na to plesno podivljavo. Tako divji in grozni postane ta ples, da po 32 taktem spremjanju zastanejo godcem roke. V grozovito močnem sunku himona prestane plesna godba in prične se v glasbi izraz strahu in trepetanja. Motiv povodnega moža pa pove, da je Urška plesala z zlim duhom — povodnim možem...« Ko niso trobente glasova več dale, se ujeti povodni mož, zacepta z nogama in pokliče vihar, da mu gode dalje k divjem plesu. — Tako zavriši veter, zavilka se na nebu, v daljavi zavilji. — Orkester in zbor izražata zavilji, ki ga provzroči urški vihar, ki ga je zaviljalo — povodni mož. Vihar v naravi je izražen na silen način. Med nepristanim bliskanjem med katerim done motivi povodnega moža, vptijem obupne množice, vptili grmejnjem, treskanjem, skratka med strašnim viharjem pa ples povodni mož z Urško neprilstano dalje. Med slikanjem tega groznegra viharja pa govorijo nekateri instrumenti v orkestru neprilstano prvotni plesni motiv in to v silnih disonancah in demoničnem izrazu. Konec viharja napravi še enkratni, z vso močjo v orkestru eno glasno izvedeni, divji motiv povodnega moža. Vnovič prestane glasba za hip in zbor izraža čustvovanje z nesrečno Urško. Še enkrat se oglasi povodni mož, vabeč Urško, da nadaljuje ples. Godba nadaljuje v prejšnjem smislu ples, vmes pa se slišijo obupni vsklik množice: »Urška, tebi gorje!« Pa še enkrat se dvigne godba v silen izraz. Povodni mož pričanja k še urnejšemu plesu: »Le urno, le urno mi dvigni pete,« zbor pa kliče: »Urška, tebi gorje!« Milo prisi Urška povodnega moža, naj malo postane. Zaman! On jo le priganja in vabi s seboj. Hitreje pleseta in hitreje, dokler ne izgineta v valovih Ljubljance. Vrtinec se dvigne iz vode, namesto povodnega moža in Urške. Valovki kipe in pljuskajo od spodaj nazgor, v orkestru se oglasi mrtvački zvonček, zbor pripoveduje sočustveno konec balade: »Vrtinec so vidli čolnarji dereč, al! Urška videl nobeden ni več.«

Dve veliki železniški nesreči.

Lvov, 5. maja. Znaj postaja Medyka na proggi Lvov - Przemysl. Sta trčila dva tovorna vlaka skupaj. Nesreča je zahtevala na žrtvah dva mrtva in 12 težko ranjenih. Škoda je pol milijona kron.

Zitne dane v Budimpešti.

Dne 5. maja 1911.
Termín.

Pšenica za maj 1911 . . . za 50 kg	12.56
> > oktober 1911 . . . za 50 kg	11.39
Rž za maj 1911 . . . za 50 kg	9.99
Koruz za majnik 1911 . . . za 50 kg	6.30
Koruz za julij 1910 . . . za 50 kg	6.46
Oves za maj 1911 . . . za 50 kg	9.57
Oves za oktober 1911 . . . za 50 kg	7.56

Efektiv.

Necizpremenjeno.

Meteorologično poročilo.

Vilina nad morjem 3002. Srednji zračni tlak 736.9 mm

maja	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetvor	Nebo
4. 2. pop.	732.7	18.3	sr. svzh.	pol oblač.	
5. 9. zv.	732.2	14.0	sl. jvzh.	dež	

Srednja včerajšnja temperatura 14.1°.

norm. 12.5°. Padavina v 24 urah 0.7 mm.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamо tužnega srca, da je naša preljuba mati, stara mati, tača in sestra, gospa

Luiza Belle

c. kr. rentnika vdova

po kratki mučni bolezni prejemši sv. zakramente v 73. letu starosti danes ob 10. dopoldne mirno v Gospodu zaspala.

1638

Pogreb predrage rajnice bo dne 7. maja ob 5. popoldne.

Maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi in pri Materi Božji dobrega sveta.

Blagorajnico priporočamo v blag spomin in molitev.

V Kostanjevškem kloštru, dne 5. maja 1911.

Avgust, Ivan in Franc, sinovi. — Marija Rohrmann roj. Belle, hči. — Helena Semen, Filipina Pirnat, sestri. — Jozef Rohrmann, zet. — Marija Belle roj. Jagodic, židi Belle roj. Kukec, sinahi. — Vnuki in vnukinje.

Potri žalosti naznanjamо vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša preljubljena hči, oziroma sestra, gospodična

Hedviga Soršak

danes, dne 5. maja, ob plu 2. uri po noči po kratki bolezni, previdena s sv. zakramenti, v 20. letu starosti preminala.

1634

Pogreb drage rajnice bo v soboto, dne 6. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Spodnji Šiški št. 95, na pokopališče k Sv. Krizu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v župni cerkvi Mar. Oznajnenja.

Drago pokojnico priporočamo v molitev v blag spomin.

V Spodnji Šiški, 5. maja 1911.

Zalujoci ostali.

Službe išče izobražen tehnik

kot poslovodja — ali za prvega polirja, — končno za stavbnega

tehnika

1546

pri večjem stavbnem podjetju ali stavbniku in sicer najraje na deželi, bodisi na Kranjskem, Sp. Koroskem ali kje v Bosni. — Prosilec boljše stavbinske šole je zmožen slovenščine, nemščine in italijansčine v govoru in pisavi. Ponudbe na upravnosti »Slov. Naroda« podresen A. Z. 2704.

Delniška glavnica K 6,000.000.

JADRANSKA BANKA, FILIJALKA V LJUBLJANI

Selenburgova ulica štev. 7 (nasproti glavne pošte).

Kupuje in prodaja: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prijete, delnice, srečke itd. — Valute in devize. — Predujmi na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladisčih. — Promese k vsem žrebanjem.

Menjalnica.

Prodaja se v Metliki

1569

hiša

z gostilnično koncesijo vred.

Lepa prilika sedaj, ker se bo v kratkem zidala železnica. Ponudbe v teku 8 dni na upravnosti »Slov. Naroda«.

Potnika

za Kranjsko in sosednje okraje, dolgoletno dobro uvedenega, sprejme velika dunajska trgovina z drobnim blagom na debelo in sicer pod ugodnimi pogoji. Ponudbe pod »Verziran 2550« na upravnosti »Slov. Naroda«.

Srednja včerajšnja temperatura 14.1°. norm. 12.5°. Padavina v 24 urah 0.7 mm.

